

Elijáš v Sareptě – Lásky nebo smrt

1. čtení: Lukášovo evangelium 4,14-30

Kázání: 1 Kniha královská 17,8-16

Bratři a sestry, prožíváme dnes třetí adventní neděli. A tak si myslím, že tenhle příběh o proroku Elijášovi se docela hodí. Vždyť Vánoce jsou tak kouzelný čas. Proč si tedy z Bible nepřečíst tento kouzelný příběh o kouzelném džbánu, ve kterém neubývá mouka a o kouzelné lahvi, ve které nikdy nedojde olej. Dost mi to připomíná pohádku Hrnečku vař, Oslíku otřes se nebo O kouzelném mlýnku, který umí vyrobit jakékoli jídlo, které člověk zrovna chce. Vlastně je ta Bible možná trošku slabá v porovnání s těmito pohádkami. Jenom mouka a olej. Ale aspoň to. A my křesťané, kteří ty příběhy čteme a věříme jim, jsme vlastně takoví neškodní troubové, kteří si rádi čtou pohádky.

Zkusme ale ten dnešní příběh promyslet a prozkoumat trochu hlouběji. Možná pak zjistíme, že to vlastně vůbec není pohádka. Je to dnes druhé pokračování v příběhu o proroku Elijášovi. Abychom se v něm neztratili, zkusme si připomenout, co se dělo minule. Elijáš, ten nýmand z neznabohova, nebo jak říká Bible: z přistěhovalců gileádských, oznámil Izraelskému králi Achabovi, že nebude pršet, než na Boží slovo. Silná výpověď to tehdy byla především proto, že Achab byl v té době vedoucí církve a Elijáš přivandroval z kdoví odkud. Navíc si Achab vzal do služeb vedle Hospodina ještě boha Baala, který měl déšť na starosti v okolních zemích. Elijáš pak musel utéci, aby ho král nenechal zavraždit. Usídlil se u potoka Smlouvy, kam mu jídlo nosili prokletí havrani. Taky to možná trochu zní jako pohádka. Pro Elijáše to byl ale spíš horor.

A dnes se tedy s Elijášem přesouváme do Sarepty Sidónské. **I stalo se k němu slovo Hospodinovo: "Vstaň a jdi do Sarepty, jež je u Sidónu, a usad' se tam. Hle, přikázal jsem tam jedné vdově, aby tě opatrovala potravou."** Zvláště ta druhá Boží věta je až k zasmání. Sarepta bylo bohaté město v bohaté zemi. Plné podnikatelů a obchodníků. Nad to to bylo město, ve kterém lidé věřili a sloužili právě Baalovi. Věřící židé se s těmito lidmi neměli stýkat. A o Elijáše se tam má starat nějaká vdova. Kdyby alespoň nějaká. Ale zrovna ta nejchudší. Není to trošku výsměch? Představte si, že by vás dnes poslal Bůh do Abú Zabí nebo do Dubaje ve spojených arabských emirátech, což jsou dvě nejbohatší města na světě, že se tam o vás má postarat nějaký bezdomovec.

Co má co vůbec v Sareptě dělat chudá vdova? Jak je možné, že byla chudá, když všichni okolo byli bohatí? Jak to, že spolu se svým synem umírají hladem, když všude okolo jsou podnikatelé, kteří neví, co s penězi? Ono je asi nejen jednodušší ale i příjemnější dívat se na to svoje, čeho člověk dosáhl a na co je pyšný, než se dívat na umírající chudáky. No právě za jedním takovým umírajícím chudákem má jít Elijáš, aby se o něj ten chudák postaral.

Vdova v Sareptě. Žena samoživitelka bez vzdělání a bez občanských práv. Žebračka. **Naber mi prosím trochu vody.** Žena jde a nabere. To byl zákon pohostinství. **Veźmi prosím pro mě kousek chleba.** Žena nevezme, protože chleba nemá. Má jen poslední trochu mouky a kapku oleje. Ta její věta: „**Najíme se a zemřeme.**“, to není jen tak zbůhdarma vyslovená stížnost, že už to není, co to bývalo. A že je teď tak strašně draho a i nějaká hrozná krize. Ne, ta žena se opravdu chystá se svým synem na smrt. Ona totiž sbírala dříví, aby si mohla upéct chléb. Jídlo se ale normálně vařilo a peklo na trusu. Jenom kulticky čisté jídlo se připravovalo na ohni ze dřeva. Ta žena připravuje pro sebe a pro svého syna pohřeb. Její situaci, bídu, hlad, hlad jejího dítěte, to nikdo z nás nikdy nezažil. Ani za války ne. Když jsem ten příběh povídal synovi, nemohl vůbec pochopit, jak může někdo umírat hladem. Jak to, že nemá co jíst? No, ona nemá doma

žádné jídlo. Tak ať jde do obchodu a koupí si ho. Když ona nemá ani žádné peníze. Ona nedostává v práci výplatu? Ona nemůže pracovat. Syn chvilku přemýšlel. A jak to, že nemá co jíst? Proč jí někdo nějaké jídlo nedal? ... Co myslíte, proč jí někdo nějaké jídlo nedal? Že by taky neměli? Sarepta bylo bohaté město. Tak proč jí někdo nepomohl? Víte proč? ...I dneska umírá na světě víc lidí z přežírání se než hlady.

No, nakonec to dobře dopadlo, Eliáš jí zařídil ten kouzelný džbán s moukou a kouzelnou lahev s olejem. Ale opravdu jde v tom příběhu o tohle? Jistě, nakonec vdova ani její syn hlady neumřeli, ale co se muselo nejdřív stát? **Neboj se. Jdi a udělej, co jsi řekla. Jen mi z toho nejdřív připrav malý podpopelný chléb a přines mi jej. Potom připravíš jídlo pro sebe a svého syna.** Byla to v tu chvíli od Eliáše, potažmo od Boha, přetěžká zkouška. Z toho, co máš, co už vlastně ani není k přežití, jen k alespoň trochu důstojnější smrti, dej nejdřív mně. I v tom posledním kroku, kterého jsi ještě schopna, zkus překročit sama sebe. Nemyslet jenom na sebe, ... a na svého syna, ale rozděl se. Víte, to je Láska. Nemyslet na sebe ale nejdřív na toho druhého, překročit sebe samotného. A Eliáš nebo Bůh, to je jedno, po té vdově chtěou, aby prokázala lásku i v tom posledním, na co měla ještě sílu. Až se mi chce křičet: Proč se nemá o Eliáše postarat někdo z těch papalášů, kteří nevědí, co s penězma. Proč má chudé ztrápené ženské vzít i to poslední, v čem ještě dokáže prokázat nějakou důstojnost?

Šla a udělala, jak Eliáš řekl, a měla co jíst po mnoho dní ona i on i její dům. Sám Ježíš o nějakých 700 let později o této ženě mluví. Říká, že v té době bylo v Izraeli mnoho vdov, Eliáš byl ale poslán jen k té do Sarepty Sidónské. Ježíš tam vyzdvihuje její víru a lásku. Víra a láska nejsou dvě věci. Jedna totiž nemůže být bez druhé. Nejde věřit Bohu a přitom nemilovat. Nejde skutečně milovat a přitom být Bohu vzdálen. Ta žena prokázala větší lásku, a tím i větší víru, než kdokoli v té době na světě. Když tohle Ježíš říkal, nebylo to zbožným jeho doby nějak po chuti. Že by skutečnou víru mohla mít jakási žebračka, co navíc věří v Baala. Dokonce kvůli tomu chtěli Ježíše zabít. Naše náboženské přesvědčení a příslušnost, to, jestli jsme evangelíci, katolíci nebo jehovisti, to jestli přijímáme chleba i víno nebo světíme sobotu a Bohu říkáme Jehova, to nemusí a často taky nemá se skutečnou vírou nic společného. Až když nás ta naše víra vede k druhému člověku, pomáhá druhému i na úkor vlastní jistoty, až tehdy si můžeme říkat věřící. A až tehdy můžeme prožívat Boží blízkost, vyslyšení modliteb, až tehdy se totiž modlíme ke skutečnému Bohu. Ne k vlastnímu výmyslu, ať je sebelepší a sebekrásnější a sebepravověrnější.

Jistě, nakonec byla ta žena svědkem zázraku. Měla co jíst ona, její syn i Eliáš. Mouky ani oleje neubývalo. A my nad tím kroutíme hlavami, jak je to možné. A možná bychom něco takového taky rádi zažili. A ten skutečný zázrak nám uniká. Nikdo z nás žádný kouzelný hrneček ani oslíka ani džbán nepotřebuje. Co bychom s ním taky dělali? Ani jako Eliáš neutíkáme před hrozící vraždou. Nepotřebujeme žebračku, aby se o nás starala, abychom měli co jíst. A přece jsme v něčem Té vdově i Eliášovi tak podobní. Zkuste se sami zamyslet, jak často potřebujete ten zázrak lásky, sebepřekročení, vy sami. A jak často ho potřebujete od lidí okolo sebe.

Kde je opravdová láska, tam přebývá Bůh. Amen